Predestined

בטחון

Something was different about Mr. Newman. Up until about three weeks ago, Mr. Newman was the poster boy for an uptight, nervous wreck workaholic. Mr. Newman was always worried about his mega million dollar business, and worked at least 17 hours daily. He always looked overworked and drained.

But now, everything was different. Mr. Newman looked calm, cool, and collected. Instead of rushing out of davening like a rocket, he was now staying afterwards for the Rav's class. He was spending more time in the shul learning and praying, more time at home with his wife and kids, and overall he was a different person. No one could figure it out, because his business which he was glued to was exactly the same. Everyone was trying to figure out the change, but no one had the guts to ask.

Rabbi Horowitz from the yeshiva paid a visit to Mr. Newman to ask for a donation. Instead of the suual $180, this time Mr. Newman gave $50,000. Rabbi Horowitz couldn't believe it. As he was leaving, Rabbi Horowitz finally asked what had gotten into Mr. Newman all of a sudden. Mr. Newman's answer shocked him. He said it all started a month ago, when his wife dragged him to the first class he'd been to in almost 20 years. The class was given by a guest Rabbi from Israel, and it changed his life forever. This is what the Rabbi said...

Sources

[1] Gemara Beitzah 16a

[2] Rashi, ibid.

[3] Ritvah, ibid.

[4] Chovos HaLevavos: Shaar HaBitachon

[5] Beis HaLevi on Parshas Mikeitz

כל מזונותיו של אדם. כל מה שעתיד להשתכר כשנה זו יש לו ליתן מעשר: **פוחתין לו.** כלומר ממליכין לו מכר מועט: **מאי קראה.** שקולכין מזונות ברגלים השנה: **שהחדש מתכפרין בו.** שהלבנה נראית לכל אדם אלא שמראיה ניכרי ניכרי מוזל ומרבית ניכרי מעלה כדלמר בר"ה (דף כ:) עשרים ותרגע שעות מתכסה סיהרא: **פוי אומר זה ר"ש.** לפיכך אמר י"ט בכר שמולאה הלבנה נמקצת ונראית בכל מקום: **בכסה ליום חגנו.** שהחדש קלי מקעו נחדוש הלבנה שופר כשהיא מתכסה ביום חגנו: **ואוכל אם הרשעה.** נמלא אוכלה לזו כדי שתהא היפה נאלצת נשנת דהוית לה לחילתה של הרשעה לכבוד שנת: **נשם שמים.** כוזא שמזדמן לו נאה לשנת: **ממך שניך לשנתך.** מחמד נשנת שלך תן לנך לשנת השנה: **יום יום.** יעשם לנו את נרניעו ועזרתנו: **לינו נריך להודיעו.** לומר שלא יהא זה יוצא ותוזה מהיכן נא ליו דבר זה: **ומשה לא ידע.** שלמת נתן לו הקב"ה קרון עור פניט ולא הודיעו: **לדעת כי אני ה' וגו'.** ריציה לקרא לך את שכתוצי תשמרו ומתי לדעת רוצה אני שתודיעם מה תשנה תשוצה אני תשקש ליתן להם: **נריך להודיע אם אמו.** לעשות לו לות ויתיתן שלא יהלכנו קודש שיהא נאמו את תרשה את האות ותשלנו מי עשה לך כן ויהוה יאמר פלוני וגם נתן לי פת ותמוך כך ידעו שניו ותאמו שהוא תוכשה ותרבה תשה ועוות ניטראל: **דשכידא נגלויי.** כגון קרון פניט דמשה שהודיעוהו הרחוץ לא נריך הגותן להודיעו: **ומלי ליה כוחלא.** נותן כאול שניכות עיניו: **לא** ט**נשנו נכריס עלה.** ותתן תשכתן[י] אחזר הקב"ה להעשין על התורה ועל המצות לכתיב וזרח משעיר למו הופיע מהר פארן (דברים לג) וכתיב אלוה ממימן יבא (חבקוק ג): **נשמה יתירה.** רוחב לב למנוחה ולשמחה ולהיות פתוח לרוחה ויאכל וישתה[כ] ותתן נפשו קלה עליו: **ויגפש.** דלשתין ליה אוי על הנפש שהלכה לה: **לא שנו.** להוי ערוב: **דמלפא.** לפתן בעינן דמוכתא מלתא שעשוי לשנת: **ופת לא מלפתא.** הלכך לא מוכתא מלתא היא שהרי בכל יום יש לאכל: **שבשולי קדירה.** שנשאלו בלא מתכונין: **סומך עלייסא.** מערב יום טוב לשם ערוב ולא תמתינן לא תשיני ובטלו: **נורדו.** מערב יום טוב: **אין נפש משום בשולי נכריס.** שגזרו מכמיס בשולי נכריס משום תמנות ועל שנאכל כמו שהוא אי לא גזרו על בשולו לכתן שנאכל כמו שהוא אי אינו נאכל אלא על ידי מלאן נאכל על ידי מלאן חייס: **סומך ישראל עלינן.** להא שרו שלילה: **כפא דהרסנא.** מעונן בשומן קרני דגיס ונקמת: **אמיני.** לקמת אין שאכל כמו שהוא אי לגיכן יש בו משום בשולי נכריס: הרסנא

כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה (א) **ועד יום הכפורים חוץ א] מהוצאת שבתות והוצאת י"ט והוצאת בניו לתלמוד תורה שאם פחת פוחתין לו ואם הוסיף מוסיפין לו א"ר אבהו מאי קראה** [1]**תקעו בחדש שופר** (ב)**(בכסא) ליום חגנו** [2]**איזהו חג שהחדש מתכסה בו הוי אומר זה ראש השנה וכתיב** [2]**כי חק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב מאי משמע דהאי חק לישנא דמזוני הוא דכתיב** [3]**ואכלו את חקם אשר נתן להם פרעה מר זוטרא אמר מהכא** [4]**הטריפני לחם חקי תניא אמרו עליו על שמאי הזקן כל ימיו היה אוכל לכבוד שבת מצא בהמה נאה אומר זו לשבת מצא אחרת נאה הימנה מניח את השניה ואוכל את הראשונה אבל הלל הזקן מדה אחרת היתה לו שכל מעשיו לשם שמים שנאמר** [5]**ברוך ה' יום יום תניא נמי הכי בית שמאי אומרים מחד שביך לשבתיך ובית הלל אומרים ברוך ה' יום יום** (ג)**א"ר חמא ברבי חנינא הנותן מתנה לחברו אין צריך להודיעו שנאמר** [6]**ומשה לא ידע כי קרן עור פניו מיתיבי** [7]**לדעת כי אני ה' מקדשכם אמר לו הקב"ה למשה משה מתנה טובה יש לי בבית גניו ושבת שמה ואני מבקש ליתנה לישראל לך והודיע אותם מכאן אמר רבן שמעון בן גמליאל הנותן פת לתינוק צריך להודיע לאמו לא קשיא הא במתנה דעבידא לאגלויי הא במתנה דלא עבידא לאגלויי שבת נמי מתנה דעבידא לאגלויי מתן שכרה לא עבידא לאגלויי: אמר מר מכאן אמר רשב"ג הנותן פת לתינוק צריך להודיע לאמו** (ד)**מאי עביד ליה שייף ליה משחא ומלי ליה כוחלא והאידנא דחישינן לכשפים מאי אמר רב פפא שייף ליה מאותו המין א"ר יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי כל מצות שנתן להם הקב"ה לישראל נתן להם בפרהסיא חוץ משבת שנתן להם בצנעא שנאמר** [8]**ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם אי הכי לא לעשות נברים עלה שבת אודועי אודעינהו מתן שכרה לא אודעינהו ואי בעית אימא מתן שכרה נמי אודעינהו נשמה יתירה לא אודעינהו** (ה)**דאמר רבי שמעון בן לקיש נשמה יתירה נותן הקב"ה באדם ערב שבת ולמוצאי שבת נוטלן אותה הימנו שנאמר** [8]**שבת וינפש ביון ששבת ווי אבדה נפש: עושה אדם תבשיל מערב יום טוב: אמר אביי** (ו)**לא שנו אלא תבשיל אבל פת לא מאי שנא פת דלא אילימא מידי דמלפת בעינן ופת לא מלפתא והא דייסא נמי דלא מלפתא דאמר ר' זירא** (ז)**הני בבלאי טפשאי דאכלי נהמא בנהמא ואמר רב נחומי בר זכריה משמיה דאבוי מערבין בדייסא אלא מידי דלא שכיח בעינן ופת שכיחא ודייסא לא שכיחא איכא דאמרי אמר אביי לא שנו** [9]**אלא תבשיל אבל פת לא מאי טעמא אילימא דמידי דלא שכיח בעינן ופת שכיחא והא דייסא לא שכיחא ואמר רב נחומי בר זכריה משמיה דאבוי אין מערבין בדייסא אלא מידי דמלפת בעינן ופת לא מלפתא ודייסא נמי לא מלפתא דאמר ר' זירא הני בבלאי טפשאי דאכלי נהמא בנהמא תני ר' חייא** [10]**עדשים שבשולי קדרה סומך עליהן משום ערובי תבשילין וה"מ דאית בהו כזית אמר רב יצחק בריה דרב יהודה** [11]**שמנונית שעל גבי הסכין גוררו וסומך עליו משום ערובי תבשילין והני מילי דאית בהו כזית אמר רב אסי אמר רב** (ח)**דגים קטנים מלוחים אין בהם משום בשולי נכרים אמר רב יוסף** [12]**ואם צלאן נכרי סומך עליהם משום ערובי תבשילין ואי עבדינהו נכרי כסא דהרסנא אסור פשיטא מהו דתימא**

הרסנא

כל מזונותיו של אדם קצובים לו. פרש"י שהכל נפקי מקרמי לעיל מזונותיו דשנת כלמר לו עלי ולמי פורע תורה לכתיב תדות ותדות היא תורה לכתיב פקודי ה' יסרים משמחי לב (תהלים יט):

איזהו חג שהחדש מתכסה בו הוי אומר זה ראש השנה וכתיב כי חק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב. פרש"י שהלבנה מיעוטה נראית כאילו מקוצרת ואינה נראית כל הלילה ומתכסה ביום טוב הראשון של ראש השנה ואינה נראית כל הלילה ומתכסה ביום טוב השני של ראש השנה ואינה נראית כל הלילה ומתכסה ביום טוב של יום הכפורים ואינה נראית כל הלילה ומתכסה ביום טוב הראשון של חג הסוכות ואינה נראית כל הלילה ומתכסה ביום טוב השני של חג הסוכות ואינה נראית כל הלילה ומתכסה ביום טוב של שמיני עצרת ואינה נראית כל הלילה ומתכסה ביום טוב השני של שמיני עצרת ואינה נראית כל הלילה ומתכסה ביום טוב של חג הפסח ואינה נראית כל הלילה ומתכסה ביום טוב השני של חג הפסח ואינה נראית כל הלילה ומתכסה ביום טוב של חג השבועות ואינה נראית כל הלילה ומתכסה ביום טוב השני של חג השבועות ואינה נראית כל הלילה ומתכסה ביום טוב

Gemara Beitzah 16a [1]

All of a person's income is set from Rosh Hashana until Rosh Hashana (emendation follows the Bach), except for what he spends on Shabbos and Yom Tov, and what he spends on his children's Torah learning. If he spends less, he is given less, and if he spends more, he is given more.

R' Abahu said, "What is the verse [that teaches this]? *'Blow in the month of the Shofar, on the hidden day that is our holiday'* (Tehillim 81:4). Which holiday is the moon hidden on? It must be Rosh Hashana. And the [same] verse says further, *'Because it is a law for Israel, a judgment for the God of Ya'akov.'* How do we know that the word *'Chok'* ('law' in the above verse) implies income? Because it says, *'And they ate their portion (Chok) that Pharaoh had given them.'"*

Mar Zutra said, "[The source] is from here, *'Tear for me my apportioned (Chok) bread.'"*

They said about Shammai the Elder that every day he would eat for the honor of Shabbos. If he found a nice animal, he would say, "This is for Shabbos." If he found a nicer one, he would put aside the second one [for Shabbos] and eat the first one. But Hillel the Elder had a different way, as all of his actions were for the sake of Heaven, as it says, *"Bless God every day."* (Meaning that he would appreciate and thank God for what he had every day, and would have faith that something good would come along for Shabbos.) It similarly says in a *Baraissa*: Beis Shammai says, "Prepare for Shabbos from Sunday." Beis Hillel says, "Bless God every day."

Rashi, ibid. [2]

All of a person's income – Everything that he will earn during the year that he will be sustained by – from there it is set that this is how much he will earn this year. He should be careful not to spend too much because he will not be given more income for his sustenance than what was set aside for him.

Except for what he spends on Shabbos – It was not determined for him what he will earn for its (Shabbos') needs and from where it will come from, rather what he is accustomed to [on Shabbos] will be found for him in some [extra] hour or another.

He is given less – Meaning, he is found less money.

Ritvah, ibid. [3]

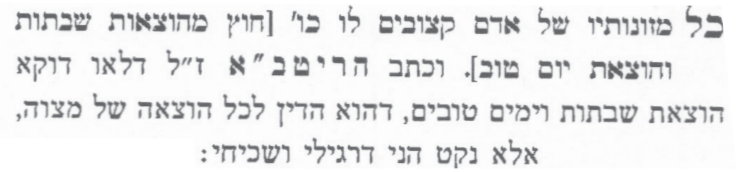
כל מזונותיו של אדם קצובים לו כו' [חוץ מהוצאות שבתות
וחוצאת יום טוב]. וכתב הריטב"א ז"ל דלאו דוקא
הוצאת שבתות וימים טובים, דהוא הדין לכל הוצאה של מצוה,
אלא נקט הני דרגילי ושכיחי:

All of a person's income… except for what he spends on Shabbos and Yom Tov – The Ritva says that it's not specifically for Shabbos and Yom Tov, but rather all spending for a mitzvah. It only chose these because they are usually done and occur often.

שאם אינו בוטח בהשי"ת
הוא תולה עיניו באחר. ומי שתולה בטחונו באחר ולא בהשי"ת, השי"ת מסיר ממנו השגחתו ומוסר אותו ביד זה שנשען עליו, והוא בגדר מי שנאמר עליו: כי שתים רעות עשה עמי, אותי עזבו מקור מים חיים לחצוב להם בארות בארת נשברים (ירמיה ב). ונאמר: ברוך הגבר אשר יבטח בה' והיה ה' מבטחו (ירמי' יז, ז). ואומר: אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו ולא פנה אל רהבים ושטי כזב (תהלים מ, ה). ונאמר: ארור הגבר אשר יבטח באדם ושם בשר זרועו ומן ה' יסור לבו (ירמיה יז, ז). ואם הוא נשען על חינו וכוח גופו והשתדלותו, מוסרהו השי"ת בידי עצמו, ומאמציו יעלו בתוהו, וכחו יוחלש, ותקצר תחבולתו מלהשיג מטרתו, כמו שנאמר: לוכד חכמים בערמם (איוב ה, יג). ונאמר: שבתי וראה תחת השמש כי לא לקלים המרוץ ולא לגבורים המלחמה וגם לא לחכמים לחם וגם לא לנבונים עושר וגם לא ליודעים חן (קהלת ט, יא). ונאמר: כפירים רשו ורעבו ודורשי ה' לא יחסרו כל טוב (תהלים לד). ואם יבטח על רוב עושרו ישלל ממנו וישאר אצל חבירו, כמו שאומר הכתוב: עשיר ישכב ולא יאסף עיניו פקח ואיננו (איוב כז, יט).

וכיוצא בזה מצינו מדות בני אדם וגופיהם מותקנים למיני מלאכה וסחורה. ומי שמוצא בטבעו ובמדותיו תשוקה אל אחת המלאכות וגופו ראוי לה ויוכל לסבול יגיעה, יחזור עליה ויעשנה אמצעי לפרנסתו, ויסבול מיתקה ומרירותה. ואל תימאס עליו אם תחסר לו פרנסה בזמן מן הזמנים, אלא ישליך יהבו אל השי"ת שיספיק לו מזונו כל ימי חייו. וכשגופו ומחשבתו יהיו עסוקים באחד מאמצעי הפרנסה והחיזור אחריה, יתכוין לקיים בזה מצות הבורא שצוה לאדם להתעסק בסבות העולם כעבודת האדמה וחרישתה וזריעתה, כמו שנאמר ויקח האלהים את האדם ויניחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה (בראשית ב, טו). ולהשתמש בבעלי החיים ואמרו הקדמונים ז"ל וכל מעשיך יהיו לשם שמים (אבות ב, יז). ויהיה בטחונו בשי"ת שלם ולא יזיקו כלל החיזור אחר פרנסתו אם הוא מכוין בהם לשם שמים בלבו וכונתו, ואל יחשוב שפרנסתו מבוססת על אמצעי מסוים, ואם יחסר האמצעי הזה לא תבוא פרנסתו ממקום אחר. אלא יהיה בוטח בהשי"ת בפרנסתו, וידע שכל האמצעים שוים אצל השי"ת, ויפרנסו מה שירצה ממקום שירצה, כמו שנאמר כי אין לה' מעצור להושיע ברב או במעט (ש"א יד, ו). ונאמר כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל (דברים ח, יח). ונאמר לא בחיל ולא בכח כי אם ברוחי אמר ה' צבאות (זכריה ד, ו).

Because if he doesn't trust in Hashem, that means he is trusting in something else. And one who trusts in someone other than Hashem, Hashem removes His oversight from him and puts him in the hands of the one he is relying on. It falls into the category of one about whom it is said, *"Because My nation committed two evils: they abandoned Me, the well of pure water, and they dug for themselves broken wells."* It also says, *"Blessed is the man who trusts in Hashem and Hashem is his source of trust."* (Implying that the one who trusts Hashem is rewarded by having Hashem be that which he can rely on.) And it says, *"Fortunate is the man who placed Hashem as his source of trust and did not turn to haughtiness or those who peddle falsehood."* And it says, *"Cursed is the man that trusts in man and places his strength in man and turns his heart from Hashem."*

If someone relies on his charm and on the strength of his body and his actions, Hashem places him in his own hands, and his actions will amount to nothing, and his strength will wane, and his actions will fall short of his goals, as it says, *"It traps the wise in their tricks."* And it says, *"I returned and saw under the sun that the race does not belong to the swift, and the war [does not belong] to the mighty, the wise do not have bread, nor do the intelligent have wealth, nor the knowledgeable grace."* And it says, *"Lion cubs are poor and hungry, but those who seek Hashem lack nothing good."* And if he trusts in his great wealth, he'll lose it and it will remain by his friend, as the passuk says, *"He dies wealthy and will not be gathered in; he opened his eyes and it is not there."* …

Similarly, we find that people's attributes and bodies are prepared for types of work and business. Someone who finds in his nature and attributes a desire for a type of work and his body is prepared for it and can handle it, he should go after it and make it his means of income, and he should endure its sweetness and bitterness. He should not hate it if he does not make enough sometimes, rather he should throw his burden on Hashem, who will give him enough all his life.

When his body and thoughts are busy with one of the ways of earning an income and searching after it, he should have in mind to fulfill the commandment of the Creator, who told people to work in the way of the world – like working the ground and plowing and sowing, as it says, *"And God took Adam and placed him in the Garden of Eden, to work it and to guard it."* …

His faith should be fully in Hashem and searching after income should not damage that at all if he intends by it (the work) for the sake of Heaven in his heart and mind, and he should not think that his income is based on a particular medium – and that if this medium doesn't work out that he won't get his income some other way. Rather, he should trust Hashem for his income, and he should know that all mediums are equal to Hashem, and He will sustain him from wherever He wants, as it says, *"Because there is nothing stopping Hashem from saving, whether a lot or a little."* And it says, *"Because he is the one who gives you the strength to do force."* And it says, *"'It is not with force and not with strength, but with my spirit,' said Hashem, Lord of Hosts."*

Beis HaLevi on Parshas Mikeitz [5]

במדרש רבה פרשת מקץ. אשרי הגבר אשר שם ה׳ מבטחו זה יוסף. ולא פנה אל רהבים שעל ידי שאמר לשר המשקים כי אם זכרתני והזכרתני נתוסף לו שתי שנים. ורבים חקרו על המדרש מה שאמר בתחילה זה יוסף. וביאורו הפשוט, דהנה באמת התורה התירה לאדם ההשתדלות בצרכי גופו וכמשאה״כ וברכתיך בכל אשר תעשה. וכן כתיב ואספת דגנך ותירושך ואמר ר׳ ישמעאל במסכת ברכות (דף ל״ה) הנהג בהם מנהג דרך ארץ ועיקר הענין יש לומר דזהו כלל לאיש הישראלי שיהיה לבו שוקט ובוטח בה׳ והא דהתירה התורה להשתדלות הוא משום דלא כל אדם יכול להגיע למדרגת הבטחון הגמור וע״כ הותר לו ההשתדלות כדי שיהיה לו סיוע שיגיע למדריגת הבוטח וצריך כל אדם לחדש לו מלאכה ועסק כדי שיהיה נקל לו לבטוח בה׳.

וא״כ שיעור ההשתדלות הנרצה אינו שוה בכל אדם רק כל אחד לפי ערכו, דמי שיכול להגיע לבטוח במעט מלאכה אזי מה שירבה להשתדל יותר מכפי הנצרך לו לזה השיעור כבר יחשב לו לחטא נגד מדת הבטחון כי הרבה להלוך אחרי ההשתדלות ולא בטח. ומי שבטחונו עדיין קטן משל חבירו יוכל לעסוק במלאכתו יותר מחבירו עד שגם הוא יהיה יכול להשקיט רוחו ולבו לבטוח בה׳ דעיקר בחינת בטחון הוא השקטת רוחו ולבו להשליך על ה׳ יהבו. ומי שמרבה בהשתדלות יותר מכפי הנצרך עונשו שמן השמים יוסיפו על הצטרכותו להשתדלות ולא יזמן לו פרנסתו רק ע״י יגיעת בשר, הדרך שבחר לו.

In the Midrash Rabbah on Parshas Mikeitz, it says that *"Fortunate is the man who placed Hashem as his source of trust and did not turn to haughtiness or those who peddle falsehood"* is referring to Yosef. [Because the converse of] *"and did not turn to haughtiness"* – because he said to the Chief Winebearer, *"Please remember me and mention [to Pharaoh],"* he had two years added [to his time in prison].

Many have looked into the Midrash about what it says in the beginning that *"this is Yosef."* The explanation is simple, because the Torah truly permitted people to try for their physical needs, as the verse says, *"And I will bless you in everything that you do."* And it says, *"And you will gather your grain and wine."* And R' Yishmael says [regarding that verse] in Maseches Brachos (35), *"Act with the way of the World (meaning make a living)."*

The main point is that this is the rule for the Jewish man, that his heart will be quiet and will trust Hashem, and that which the Torah permitted trying (to earn a living) is because not every person can reach that level of total faith, and therefore it was (*l'havdil*) forced for it to be permitted for him to try (to earn a living) so that he will have help to reach that level of faith. Everyone needs to find a job and work so that it will be easier for him to have faith in Hashem....

Therefore, the required level of trying isn't equal for every person, but everyone according to his level. One who can try to have faith in [that Hashem will provide even if he does only] a little work, then what he adds to try more than necessary is already considered a sin against having faith because he went too far after trying and not faith.

One whose faith is still smaller than his friend can work more than his friend until he can also quiet his heart and throw his burden to Hashem. And one who tries more than necessary will be punished that from Heaven they will increase his needs and will not find an income for him except by working hard – which is the path he chose.

CONCLUSION

DISCLAIMER:

The views and opinions presented in this sourcesheet should not be taken as *halachah l'maaseh*.
Before applying these halachos to real-life situations, one must consult with a competent halachic authority.